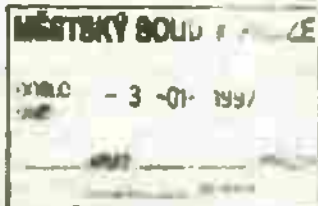

342 17/93
2 C 20/96-117

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátní složeném z předsedkyně JUDr. Luďmily Říhové a soudců JUDr. Vojtěcha Trojánka a JUDr. Naděždy Lákové v právní věci žalobců: 1/ Petra Cibulky, bytem Brno, nálepkova č. 38, zastoupeného JUDr. Ilonou Chladovou, advokátkou se sídlem v Brně, Husitská č. 3, a 2/ Luboše Vydry, bytem Praha 8, Křížkova č. 37 proti žalovanému Václavu Havlovi, bytem Praha 6, Dělostřelecká č. 1, zastoupenému JUDr. Elenou Hornovou, advokátkou se sídlem v Praze 1, Štěpánská č. 61, o ochranu osobnosti, o odvolání prvního žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 2. listopadu 1995 č.j. 34 C 171/93-93, takto:

Rozsudek soudu prvního stupně se ve vztahu k prvnímu žalobci
p o t v r z u j e .

Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 2.11.1995 č.j. 34 C 171/93-93 zamítl žalobu prvního žalobce, aby žalovaný na svůj náklad zveřejnil v polském listě Gazeta Wyborcza text tohoto znění: "Pokud jsem v rozhovoru pro Gazetu Wyborcza uvedl, že iverejnění seznamů způsobilo mnoho tragédií, že byly případy dětí, které spáchaly sebevraždu proto, že jejich otec byl uveden v seznamech iverejněných v listu Rudé Krávo, nejsou tyto mrou

uvedené údaje podložené skutečnými fakty, jde pouze o moji neověřenou domněnku. Proto se omlouvám pánům Petrovi Cibulcevi a Luboši Vydrovi za újmu, kterou mým výrokem utrpěli osobně i jako novináři". Dále zamítl žalobu prvního žalobce, aby žalovaný tento text zveřejnil na svůj náklad v deníku Mladá fronta DNES. Řízení o shodném návrhu druhého žalobce zastavil a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

V řízení vycházel ze zjištění, že žalobce dne 5.6.1993 v rozhovoru s novinářem Adamem Michnikiem uveřejnil své stanovisko k zák. č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky. Výroky, jimiž se žalobce cítil dotčen a svých osobnostních právech, žalovaný pronesl jako prezident republiky, v místě určeném pro výkon funkce, přičemž v nich vyjádřil názor na účinky zákona, který jako prezident podepsal. Proto s odkazem na ustanovení čl. 54 odst. 3 Ústavy České republiky dovodil neodpovědnost žalovaného ve věci a pro nečistatek věcné (pasivní) legitimace žalobu zamítl. Podle názoru soudu prvního stupně by však žaloba musela být zamítnuta i z důvodů věcných. Žalobci totiž k uveřejnění seznamů neměli zákonnou licenci a porušili osobnostní práva řady osob, když k uveřejnění údajů neměli jejich souhlas. Seznamy tajných spolupracovníků státní bezpečnosti, které uveřejnili, pak ve skutečnosti jsou seznamy osob evidovaných bývalou Státní bezpečností. Názor žalovaného, který vyjádřil k uveřejnění přinejmenší tajných materiálů, je natěsné považovat za věcnou, předloženou a oprávněnou kritiku. Ve vztahu k druhému žalovanému řízení zastavil podle ustanovení § 96 odst. 1 o.s.ř. poté, co druhý žalobce se souhlasem žalovaného vzal žalobu zpět. Výroky o nákladech řízení odůvodnil ve vztahu k prvnímu žalobci tím, že žalovaný náklady řízení neúčtoval a ve vztahu k druhému žalobci ustanovením § 146 odst. 1 písm. c/ o.s.ř.

Proti tomuto rozsudku podal první žalobce odvolání a navrhoval, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Nesouhlasil s tím, že v dané věci soud prvního stupně neodpovědnost žalovaného ve věci dovodil s odkazem na ustanovení § 54 odst. 3 Ústavy, neboť předmětné výroky žalovaného nemají žádnou, ani vzdálenou, souvislost s funkcí žalovaného. Komentování soukromého počínání žalobců a jeho údajných důsledků, lze stěží označit jako část výkonu funkce prezidenta republiky. Žalovaný je proto v dané věci nositel hmotné právní povinnosti. Dále poukázal na to, že k posouzení dané věci není podstatné, jakým způsobem žalobci zveřejněné materiály získali a jak jimi byly prezentovány.

Žalovaný navrhl potvrzení napadeného rozsudku.

Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek soudu prvního stupně a řízení mu předcházející ve vztahu k prvnímu žalobci podle ustanovení § 212 odst. 1 o.s.ř. a dospěl k závěru, že odvolání prvního žalobce není důvodné. V nenapadených výrocích ve vztahu k druhému žalobci zůstal rozsudek soudu prvního stupně nedotčen (§ 206 odst. 2 o.s.ř.).

Odvolačí soud se ztotožňuje se skutkovým i právním posouzením věci učiněným soudem prvního stupně.

Žalobce, podle obsahu žaloby, spatřuje zásah do svých osobnostních práv ve výroku žalovaného, který pronesl v rozhovoru s Adamem Michnikiem pro polský list Gazeta Wyborcza, konkrétně: "... nelegálně zveřejněné seznamy spolupracovníků bezpečnosti v listu Rudá krávo způsobily nezměrný počet lidských tragedií. Vím o případech sebevražd, kdy děti vyskočily z okna, protože se dozvěděly, že jejich otec je na tomto seznamu".

Soud prvního stupně dovedl, že žalovaný není v dané věci věcně pasivně legitimován. S tímto názorem se odvolací soud ztotožňuje. Stejně jako soud prvního stupně poukazuje na ustanovení čl. 54 odst. 3 Ústavy České republiky, podle něhož prezident republiky není z výkonu své funkce odpovědný. Ústava v čl. 62 - 64 neuvádí vše, co tvoří náplň výkonu funkce prezidenta republiky. Z čl. 54 odst. 1 Ústavy, podle něhož je prezident republiky hlavou státu a má tedy specifické postavení na rozdíl od ostatních občanů, je nutné dovést, že okruh záležitostí, které spadají pod jednání spojené s výkonem funkce prezidenta, bude nutné širší, než konkrétně v Ústavě uvedený a spadá pod něj vše, co souvisí i s veřejnou a politickou činností prezidenta.

Jestliže v řízení před soudem prvního stupně bylo prokázáno, že žalovaný rozhovor dne 5.6.1993 poskytl novináři Adamu Michnikovi v záuku prezidenta České republiky v Lánech a vyjadřoval se jmenovanému k zák. č. 451/1991 Sb., který podepsal jako prezident republiky, je nutno tuto jeho činnost považovat za jeho veřejnou činnost související s funkcí prezidenta republiky, byť se dotkla i soukromé vydávaného periodika. Tomu, že i Adam Michnik se žalovaným jednal jako s prezidentem, svědčí i úvod článku uveřejněného v Gazeta Wyborcza: "Z prezydentem Republiki Czeskiej Wacławem Havlem rozmawia Adam Michnik".

Jestliže žalovaný není ve věci (pasivně) legitimován, nepochybil soud prvního stupně, když neshledal jeho odpovědnost podle ustanovení § 13 obč. zák.

V dané věci však podle názoru odvolacího soudu chybí především základní předpoklad občanskoprávní odpovědnosti žalovaného podle ustanovení § 13 obč. zák., a to neoprávněný zásah objektivně způsobit, popř. ohrozit osobnostní práva žalobce chráněná ustanovením § 11 a násl. obč. zák.

Nelze přehlédnout, že výrok, v němž žalobce spatřuje neoprávněný zásah do svých osobnostních práv žalovaný pronesl vůči periodiku Nacenzurované noviny Rudá krávo. Žalobce jmenovitě není v článku vůbec zmiňován. I pouhá skutečnost, že podle uvedeného periodika byl žalobce jedním z jeho šéfredaktorů, nelze dovést, že výrok žalovaného by byl objektivně způsobit nelze dotknout osobnostních práv žalobce, i když samozřejmě nelze vyloučit, že žalobce jako právě jeden z šéfredaktorů se mohl subjektivně cítit výrokem žalovaného dotčen. Jak již bylo řečeno,

rozhodující pro posouzení je však objektivní způsobilost tvrzeného zásahu, kterou však u předmětného výroku, který vůči prvnímu žalobci vůbec nesmažuje, nelze dovodit.

Vzhledem k shora uvedenému odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně ve vztahu k prvnímu žalobci podle ustanovení § 219 o.s.ř., včetně výroku o náhradě nákladů řízení, potvrdil.

O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř., když v odvolacím řízení úspěšný žalovaný se práva na náhradu nákladů tohoto řízení vzdal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku není odvolání přípustné.

V Praze dne 19. prosince 1996

JUDr. Ludmila Říhová v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:

[Handwritten signature]